

Online zoeken in een databank over tandheelkunde

Met miljoenen gegevensbronnen op internet is het ondanks geavanceerde zoekmachines niet eenvoudig de juiste informatie te zoeken. Zonder systematische controle van online gegevensbronnen is het ook lastig de betrouwbaarheid van informatie te toetsen. Het consortium Intute, dat een databank beheert met hoogwaardige informatie van het internet die is bedoeld ter ondersteuning van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, verzekert dat alle door haar aangeboden informatie is geëvalueerd en uitgezocht door een eigen netwerk van specialisten van diverse vakgebieden. Een gratis toegankelijk onderdeel van de website van Intute is de Virtual Training Suite, waarmee men zich (verder) kan bekwalen in het zoeken op internet en waar een aantal betrouwbare en kwalitatief goede bronnen voor de dagelijkse praktijk worden gegeven.

Liem SL. Online zoeken in een databank over tandheelkunde
Ned Tijdschr Tandheelkd 2009; 116: 266-267

Inleiding

Met miljoenen informatiebronnen op internet is het ondanks de geavanceerde algemene zoekmachines, zoals die van Google en Yahoo, tegenwoordig niet eenvoudig doelgericht naar goede en betrouwbare informatie te zoeken. De vraag rijst al gauw of de bedoelde informatie wordt gevonden en hoe betrouwbaar deze is. De resultaten van een zoekactie zijn niet alleen afhankelijk van een goed toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige databank, maar ook van de juiste zoektermen en parameters waarmee de zoekactie is opgezet. Voor een zorgverlener die op zoek is naar specifieke informatie voor toepassing in de praktijk is dit tijdrovend werk, vooral door de almaar toenemende hoeveelheid gegevens. Zorgverleners die af en toe een databank bezoeken zijn sterk in het nadeel ten opzichte van wetenschappers die dit regelmatig doen en bijvoorbeeld efficiënt van PubMed in MEDLINE gebruikmaken. Zo loopt een minder geroutineerde mondzorgverlener op het gebied van zoeken op internet de kans waardevolle informatie te missen ter ondersteuning van zijn dagelijkse werkzaamheden in de praktijk. Dat hoeft niet meer het geval te zijn indien het mondzorgteam zich oefent in het gericht zoeken naar specifieke informatie over tandheelkunde met behulp van de website van Intute.

Hoogwaardige informatiebronnen

Intute is een vrij toegankelijke dienst op internet die waardevolle informatiebronnen uit verschillende interessegebieden ten behoeve van onderwijs en onderzoek aanbiedt (afb. 1). Alle door Intute aangeboden informatie is via een eigen netwerk van specialisten uit diverse vakgebieden geëvalueerd, uitgezocht en in de databank van Intute ingebracht.

Intute is geen zoekmachine die samenvattingen in de verschillende databanken opzoekt, maar een specifieke databank voor gegevensbronnen die volgens bepaalde regels worden verzameld en systematisch worden gecontroleerd door een netwerk van medewerkers. Al het op kwaliteit en relevantie geselecteerde bronmateriaal wordt op 1 centrale plaats aangeboden. De website van Intute is opgezet door een consortium van 7 universiteiten en 16 wetenschappelijke organisaties in het Verenigd Koninkrijk ter ondersteuning van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek door het aanbieden van hoogwaardige informatie van het internet.

De gegevensverzameling komt uit meer dan 100.000 bronnen, is in 4 groepen verdeeld en omvat thans 65 vakgebieden. De 4 hoofdgroepen bestaan uit 'Science and Technology', 'Arts and Humanities', 'Social Sciences' en 'Health and Life Sciences'.

De website van Intute

Met het adres <http://www.intute.ac.uk/> komt men op de homepage van Intute. Bovenaan worden de 4 hoofdgroepen door middel van een aparte afbeelding weergegeven, links bevindt zich het hoofdmenu en centraal zijn de zoekvensters geplaatst. In het bovenste zoekvenster 'Search' kan een zoekterm worden ingegeven en door een vinkje te plaatsen in een vakje naast de verschillende hoofdonderdelen kan men de zoekactie filteren. In het onderste zoekvenster 'Browse' kan men via een afrolmenu een keuze maken uit talloze onderwerpen die de zoekactie verder verfijnen. Na het klikken op 'Go' opent zich een nieuw zoekvenster voor het gekozen onderwerp. Dit noemt men 'gateways', zogenaamde toegangspoorten naar informatiebronnen over

deze specifieke onderwerpen. Door eerst 'medicine' uit het afrolmenu te kiezen en daarna 'dentistry' of bijvoorbeeld 'oral health' in het zoekvenster van de 'medicine gateway' te typen, wordt toegang verkregen tot de bronnen over tandheelkunde die Intute te bieden heeft. Met 'Advanced search' zijn nog meer filters beschikbaar om de zoekactie te verfijnen. Vallen de zoekresultaten tegen, dan kan de zoekactie worden verbreed door de 'Intute Harvester' te raadplegen die via 'Search' in het linker menu is te vinden. Volgens Intute zal de oogst hoger zijn omdat minder kritisch naar de bronnen wordt gekeken en is de kwaliteit van het gebodene nog altijd hoger dan wanneer die wordt verkregen via een algemene zoekmachine. De 'medicine gateway' bevat thans ruim 10.000 informatiebronnen en de 'dentistry'- en 'oral health'-groepen bieden tezamen circa 600 bronnen.

De gevonden bronnen worden met de titel, een korte beschrijving en het 'uniform resource locator'-adres (url-adres) op het internet gepresenteerd en gesorteerd op relevantie of op alfabet. Bij elke titel kan men uitgebreidere gegevens opvragen en de website kan via 'Save Record' worden opgeslagen. De opgeslagen websites kunnen in een persoonlijke databank worden beheerd. Deze moet wel eerst via 'MyIntute' in het hoofdmenu worden aangemaakt. Registratie en gebruik van deze persoonlijke databank binnen Intute is gratis en bespaart tijd indien men er regelmatig en gericht gebruik van maakt.

Training

Onder de kop 'Internet training' in het linker menu bevindt zich een onderdeel genaamd 'Virtual Training Suite'. Dit instructieprogramma is een vrij toegankelijke onlinepresentatie waarmee men leert op internet te zoeken door met de juiste zoektermen het maximale resultaat uit de door Intute aangeboden bronnen te halen. Naar analogie van de Intute-databank is er voor elk vakgebied (65) een eigen instructiepresentatie. Na het openen van de Virtual Training Suite ziet men de 4 hoofdgroepen met vakgebieden. Met het aanklikken van 'Dentistry' uit de Health and Life Sciences wordt de instructie voor dit onderwerp geopend. Rechtstreekse toegang tot dit instructieprogramma kan worden verkregen met het adres <http://www.vts.intute.ac.uk/he/tutorial/dentist>.

Het instructieprogramma bestaat uit 4 onderdelen. Het eerste onderdeel 'Tour' bevat na een aantal introducties 9 pagina's waarin een groot aantal websites, onder andere PubMed en Cochrane, in het kort worden besproken (afb. 2). Bij iedere website bevindt zich een icoontje met 'Add'. Door hierop te klikken, wordt deze website aan de 'Links basket', rechts bovenaan de pagina, toegevoegd. Aan het eind van de presentatie kan de gebruiker de uitgezochte websites bekijken en aan zijn 'MyIntute' toevoegen om ze op een later moment weer te bezoeken. In het tweede onderdeel, 'Discover', wordt uitleg gegeven over verschillende zoekmethoden, het gebruik van trefwoorden en Booleaanse operatoren (logische operatoren die vooral in

Afb. 1. Logo van Intute.

Afb. 2. Onderdeel 'Tour' van de instructie.

de wiskunde en informatica worden gebruikt. Het resultaat van een Booleaanse bewerking heeft slechts 2 resultaten: waar of onwaar). Tevens maakt men hier vergelijkingen tussen de resultaten van algemene zoekmachines, zoals Google, en die van gespecialiseerde websites, zoals Intute Medicine. In het derde onderdeel, 'Judge', wordt geleerd waarop men moet letten om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van een website te kunnen beoordelen. Het vierde en laatste onderdeel 'Success' geeft aan de hand van 6 zoekacties een aantal praktijkvoorbeelden. Ook hier geldt dat iedere gevonden website, indien gewenst, in de 'Links basket' kan worden opgeslagen om op een ander moment te kunnen bezoeken.

Conclusie

De Virtual Training Suite biedt via een instructieprogramma voor het vakgebied 'Dentistry' voor ieder lid van het mondzorgteam een uitgelezen mogelijkheid om zich te bekwamen in het op internet zoeken naar betrouwbare informatie over tandheelkunde. Als bonus bevat deze Intute-databank een schat aan veelsoortige andere goede websites, zodat iedere bezoeker wel iets van zijn gading kan vinden.

Summary

Online tutorial for searching a dental database

With millions of resources available on the internet, it is still difficult to search for appropriate and relevant information, even with the use of advanced search engines. With no systematic quality control of online resources, it is difficult to determine how reliable information is. The consortium Intute, which administers a databank of high quality information available via the internet, which is intended to support scientific teaching and research, ensures that all information provided has been evaluated and investigated by its own team of specialists in various disciplines. A part of the website of Intute which is accessible free of charge is the Virtual Training Suite, by means of which one can improve one's competence in internet searching and where a number of reliable and qualitatively superior sources for daily practice are available.

S.L. Liem, redacteur internet/webmaster www.ntvt.nl
bliemsl@xs4all.nl